

Regionale Arbeidsmarktprognose 2023-2024

Friesland

1 juni 2023

Groei werkgelegenheid Friesland in lagere versnelling

UWV verwacht dat de werkgelegenheid in Friesland in 2023 nog verder groeit. Vanaf 2024 komt de werkgelegenheidsgroei in een lagere versnelling terecht als gevolg van een lagere economische groei en aanhoudende personeelstekorten. Hoewel de meeste sectoren nog een groeiende werkgelegenheid laten zien, krimpt het aantal banen vooral in financiële diensten en industrie. In veel andere sectoren neemt het groeitempo af. Dit blijkt uit de UWV Arbeidsmarktprognose 2023 – 2024.

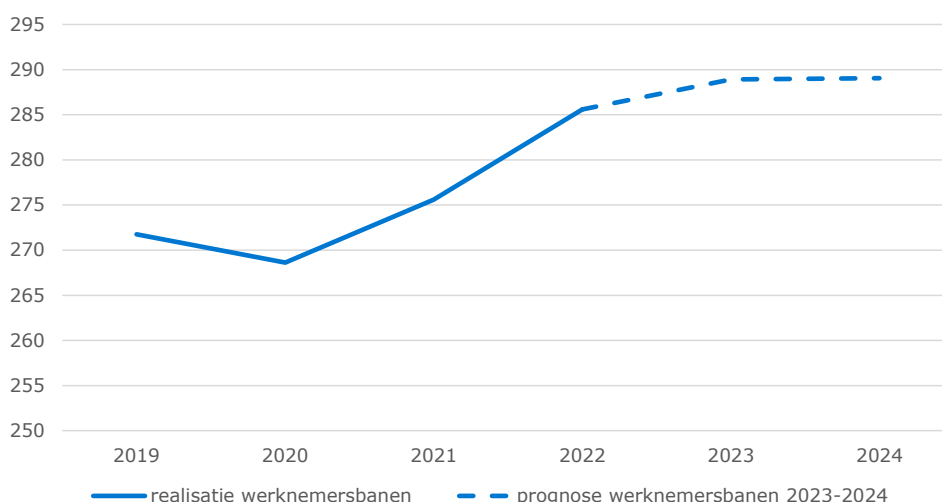
“De afgelopen jaren groeide het aantal banen in Friesland fors. Voor de komende twee jaar verwachten we dat deze groei stagneert. Dat komt door de internationale onzekerheden, hoge energieprijzen en inflatie. Ondanks dat het aantal banen slechts licht groeit, zijn er grote personeelstekorten. Dit zal de komende jaren ook nog zo blijven”, geeft arbeidsmarktadviseur Marieke Schramm aan. Ook het weer in de winter heeft invloed op de arbeidsmarkt. “Als we een strenge winter krijgen, zullen de energieprijzen stijgen. Hierdoor zal de koopkracht afnemen. Landelijk valt de banengroei dan stil. Ook voor Friesland kan dit betekenen dat het aantal banen zich minder positief ontwikkelt, misschien zelfs licht krimpt. Het blijft echter afwachten wat de winter ons brengt.”

Toename werknemersbanen vooral in 2023

De werkgelegenheid ontwikkelde zich in de afgelopen jaren behoorlijk positief. Sinds 2020 zijn er in Friesland 17.000 werknemersbanen bijgekomen. De economie bleek weerbaar en herstelde snel van de corona- en energiecrisis. Dit neemt niet weg dat de verwachtingen voor de komende jaren onder invloed van de aanhoudende hoge inflatie, arbeidsmarktkrapte, onzekerheden op de internationale markten en afkoeling van de woningmarkt minder positief zijn. In 2023 en 2024 neemt het aantal banen van werknemers in Friesland toe met 3.400 (1,2%) en komt uit op 289.000. Deze groei wordt echter vrijwel geheel in 2023 gerealiseerd.

Ontwikkeling werknemersbanen

Friesland, realisatie 2019 – 2022 en prognose 2023 – 2024 (absoluut, x 1.000)

Bron: realisatie CBS, prognose Bureau Louter in opdracht van UWV

Personeelstekorten belemmeren banengroei

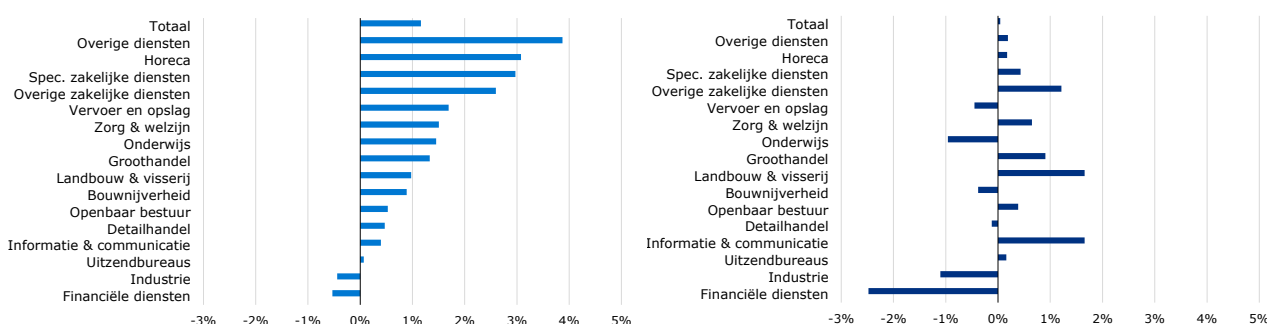
Vanaf 2024 neemt het groeitempo van de werkgelegenheid beduidend af, hoewel de productie van veel bedrijven redelijk op peil blijft. Personeelstekorten spelen hierbij een belangrijke rol. De mensen die beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt worden bijna allemaal volledig ingezet. Dit zorgt ervoor dat er op de arbeidsmarkt bijna geen ruimte meer is voor verdere groei. De druk van aanhoudende personeelstekorten stimuleert bedrijven om vol in te zetten op automatisering, robotisering en andere manieren om de arbeidsproductiviteit te laten toenemen. “De personeelstekorten kunnen grote gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering. Werkgevers geven aan dat veel vacatures moeilijk vervulbaar zijn en een kwart van de werkgevers moet zelfs opdrachten weigeren door gebrek aan personeel. Er zijn verschillende strategieën nodig om dit personeelstekort aan te pakken. De werkzoekenden die er nog zijn, hebben extra begeleiding of scholing nodig. Ook is het van belang om de eisen van een vacature goed onder de loep te nemen.”

Banengroei in meeste sectoren

De verwachting van UWV is dat in 2023 en 2024 in de meeste sectoren de werkgelegenheid toeneemt. In Friesland groeit het aantal banen van werknemers vooral in 2023, in sectoren als (zakelijke) diensten, horeca, vervoer & opslag en zorg & welzijn. In 2024 valt in vrijwel alle sectoren het groeitempo van de werkgelegenheid terug. Zo neemt in overige diensten, specialistische zakelijke diensten en overige zakelijke diensten de banengroei af. Deze subsectoren bevatten bedrijven zoals verhuur, schoonmaak, organisatieadvies en accountants. Over het algemeen zal de groei in de subsectoren verminderen door personeelstekorten, afnemende productie en een stijgend aantal zelfstandigen. Ook in andere sectoren groeit het aantal banen minder in 2024 in vergelijking met 2023. In de horeca bijvoorbeeld staan kostenstijging, koopkrachtverlies en het grote personeelstekort een sterkere groei in de weg. Opvallend is de beperkte banengroei bij de uitzendbureaus. De uitzendbranche is een conjunctuurgevoelige sector die in de coronacrisis behoorlijk hard werd getroffen en in de afgelopen jaren juist weer flinke groei liet zien. De personeelskrapte kan er echter voor zorgen dat bedrijven personeel liever rechtstreeks in dienst nemen, zonder tussenkomst van een uitzendbureau. Ook maakt de krapte het voor uitzendbureaus lastig om personeel te vinden om uit te plaatsen bij bedrijven. In de ICT is de groei aan werknemersbanen in 2024 juist groter dan in 2023. De sector kent al lange tijd een forse groei, vooral door de digitalisering. Ook het aantal werknemersbanen in de landbouw neemt in 2024 sterker toe. In deze sector groeit de werkgelegenheid voor werknemers in loondienst, terwijl het aantal zelfstandigen naar verwachting af zal nemen.

Procentuele ontwikkeling werknemersbanen per sector

Friesland, prognose 2022-2023 (links) en 2023-2024 (rechts)

Bron: Bureau Louter in opdracht van UWV

Krimp in industrie en financiële dienstverlening

Niet in alle sectoren groeit de werkgelegenheid. In de financiële dienstverlening maakt automatisering veel handmatige werkzaamheden overbodig. Dit zorgt voor concentratie van werkzaamheden op de hoofdkantoren in de grote steden. In de industrie neemt het aantal banen van werknemers al in 2023 af. De industrie is conjunctuurgevoelig en afhankelijk van internationale ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne. De oorlog verstoort internationale ketens van productie en transport en zorgt voor hoge energieprijzen en grondstoftekorten. Vooral bij energie-intensieve bedrijven wordt een daling van de productie verwacht door enerzijds hogere energie- en grondstofprijzen en anderzijds afnemende vraag. Verder zorgen voortschrijdende automatisering en digitalisering ervoor dat minder werknemers nodig zijn voor de productie. In 2024 volgt ook in de sectoren onderwijs, vervoer & opslag, bouw en detailhandel een afname van werknemersbanen. Het onderwijs heeft te maken met teruglopende leerlingaantallen door een afname van het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd. Dit zorgt voor een krimp in de vraag naar personeel in het onderwijs. Ook de sector vervoer & opslag bevindt zich in een lastige situatie. Zo blijft in het openbaar vervoer de groei beperkt vanwege het structureel meer thuiswerken van mensen en remt het aanhoudende personeelstekort de productiegroei. De bouw lijkt na jarenlange stijging van productie en werkgelegenheid te stagneren. De nieuwbouw van woningen en andere gebouwen valt terug en de investeringen en het onderhoud van de infrastructuur staan onder druk. Als gevolg van de aanhoudende hoge prijzen voor grondstoffen en materialen en een stijgende rente neemt de vraag naar nieuwbouw af. Ook de stikstofproblematiek en personeelstekorten remmen de bouw. De enige positieve ontwikkeling is de toename van de vraag naar verduurzaming van bestaande woningen. In de detailhandel doet zich al jarenlang een shift voor van fysieke naar online verkopen. In combinatie met een lager consumentenvertrouwen en hogere inkoopkosten heeft dit een licht negatief effect op de werkgelegenheid.

Groei werkgelegenheid vooral in Amsterdam en Flevoland

In heel Nederland groeit in 2023 en 2024 het aantal banen – van werknemers en zelfstandigen samen – met 1,9% en komt uit op 11,7 miljoen, waarvan 9,1 miljoen banen in loondienst en 2,6 miljoen zelfstandigen. De banengroei van werknemers doet zich naar verwachting voor in alle regio's in Nederland. De regio's met de grootste groei van het aantal werknemersbanen zijn Groot Amsterdam, Flevoland en Midden-Utrecht. De minste groei zit in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg, Drenthe, Achterhoek en Zeeland. Regionale bevolkingsgroei of -krimp is een belangrijke verklaring voor het verschil in de regionale banenontwikkeling. Ook factoren als regionale sectorstructuur, ligging ten opzichte van landelijke en Europese economische centra, regionale marktgroei en opleidingsniveau van de beroepsbevolking spelen een rol in de regionale werkgelegenheidsontwikkeling.

Minder vacatures, maar geen einde aan de krapte

Het aantal ontstane vacatures neemt in 2023 en 2024 landelijk af, nadat het in 2022 het hoogste niveau sinds 1997 bereikte. Als gevolg van de afkoelende economie daalt het aantal ontstane vacatures de komende jaren tot net boven het niveau van 2019, het laatste jaar voor de coronapandemie. De geringe banengroei en de afname van het aantal vacatures betekenen niet dat de personeelstekorten verdwijnen. De krapte wordt weliswaar iets minder, maar blijft aanwezig in beroepsgroepen als techniek, industrie, bouw, zorg en ICT. Dit komt omdat personeelskrapte grotendeels structurele oorzaken heeft, zoals vergrijzing, ontgroening, deeltijdwerk en mismatch.

Toelichting

- UWV publiceert jaarlijks [UWV Arbeidsmarktprognose](#) voor het lopende en het komende jaar. UWV Arbeidsmarktprognose bestaat uit twee onderdelen:
 - een landelijke prognose van onder andere de aantallen banen en gewerkte uren voor 19 sectoren voor werknemers en zelfstandigen plus een vacatureprognose;
 - regionale prognoses van het aantal werknemersbanen per arbeidsmarktregio voor 16 sectoren.
- De werkgelegenheidsprognoses zijn uitgevoerd door de onderzoeksbureaus:
 - SEOR (Paul de Hek, Arie-Jan van der Toorn, Mark den Hartog)
 - Bureau Louter (Peter Louter, Pim van Eikeren).
- De vacatureprognose is uitgevoerd door UWV.
- Tegelijk met UWV Arbeidsmarktprognose publiceert UWV op [werk.nl](#) een [Dashboard banenontwikkeling](#). Dit dashboard toont het aantal werknemersbanen per arbeidsmarktregio en per sector in de jaren 2015 – 2024.

Colofon

Uitgave

UWV *Afdeling arbeidsmarktinformatie en -advies*

Inlichtingen

Marieke Schramm
(06) 29 12 98 73
Marieke.Schramm@uwv.nl

Auteur

Marieke Schramm

[Volg ons](#)

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © Juni 2023